

CONCEPT REGIOVISIE 2030
OVER OUDER WORDEN OP DE NOORD-VELUWE

‘Een samenredzame gemeenschap’

Auteur: Weyond (oktober 2022)

CONCEPT

DEEL JE FEEDBACK OP DEZE VISIE VIA HALLO@WEYOND.NL,
WE GAAN HEM EIND 2022 VASTSTELLEN.

Concept regiovisie.

Vitaal en zelfstandig ouder worden in een samenredzame gemeenschap. Dat is onze droom voor de ouderen van de Noord-Veluwe.

Met trots delen we het eerste concept van onze regiovisie. Deze hebben we ontwikkeld in samenwerking met ouderen, wijk- en burgerinitiatieven, zorgprofessionals, managers en bestuurders van zorgorganisaties.

In deze regiovisie delen we hoe wij als organisaties in de huisartsenzorg, wijkverpleging, gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg en ouderenzorg willen bijdragen aan het leven van ouderen op de Noord-Veluwe.

Op dit moment verzamelen we feedback op deze concept regiovisie, welke we eind 2023 willen vaststellen. Stuur je feedback naar hallo@weyond.nl.

Waarom een regiovisie?

We staan voor de uitdaging om, ook in de toekomst, kwalitatief goede en betaalbare zorg te kunnen (blijven) bieden voor alle ouder wordende burgers op de Noord-Veluwe. Dit staat onder druk door o.a. de (dubbele) vergrijzing, een toename aan ouderen met een complexe zorgvraag en krapte op de arbeidsmarkt.

Wij zijn ervan overtuigd dat we alleen samen de uitdagingen van de toekomst aan kunnen gaan. Daarom ontwikkelen we een gezamenlijke regiovisie.

Deze regiovisie wordt richtinggevend voor de wijze waarop organisaties individueel en gezamenlijk invulling geven aan hun activiteiten.

Namens de deelnemende organisaties.

NAVIGATIE.

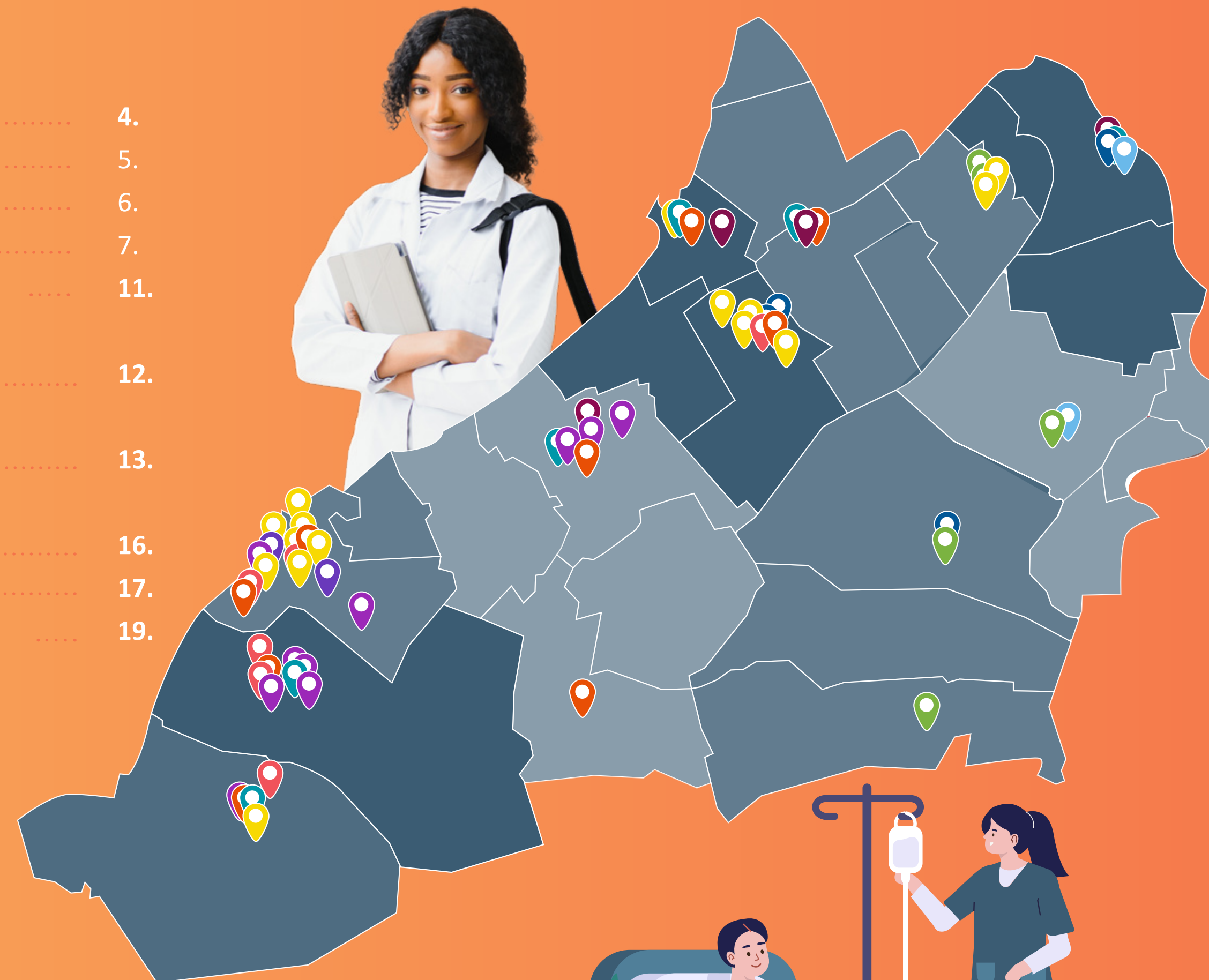
Hier zie je een minimalistische navigatiebalk zodat je zonder moeite naar diverse hoofdstukken kunt navigeren.

Wil je terug naar de inhoudsopgave, klik dan op het huisje. Als je op de cijfers klikt, verplaats je per hoofdstuk.

Wanneer je op de pijlen klikt, verken je elke pagina in dit document.

Inhoud

1. Ons vertrekpunt: ontwikkeling in de regio	4.
1.1. De Regio Noord-Veluwe	5.
1.2. De ouderen op de Noord-Veluwe	6.
1.3. Ontwikkelingen in onze regio	7.
2. Onze visie: ouder worden op de Noord-Veluwe	11.
2.1. Onze visie: een samenredzame gemeenschap	12.
2.2. Onze missie: vitaal en zelfstandig ouder worden	13.
2.3. Onze visie op samenwerking: vertrouwen in elkaar	16.
2.4. Hoe we samenwerken.	17.
3. Contact, deelnemende organisaties en bronnen	19.

1. Ons vertrekpunt: ontwikkeling in de regio.

We starten onze verkenning naar een regiovisie met het in beeld brengen van de ontwikkelingen in de regio Noord-Veluwe. In dit hoofdstuk nemen we je mee in de behoeften van de ouderen en belangrijke ontwikkelingen en kansen die we zien voor samenwerking.

Dit hoofdstuk is tot stand gekomen door:

Deskresearch:

Bestaande gegevens en onderzoeken

Diepte-interviews:

Intensieve gesprekken met kernpartners vanuit VVT-organisaties, Huisartsen, GZ en GGZ

Stads- en dorpsinterviews:

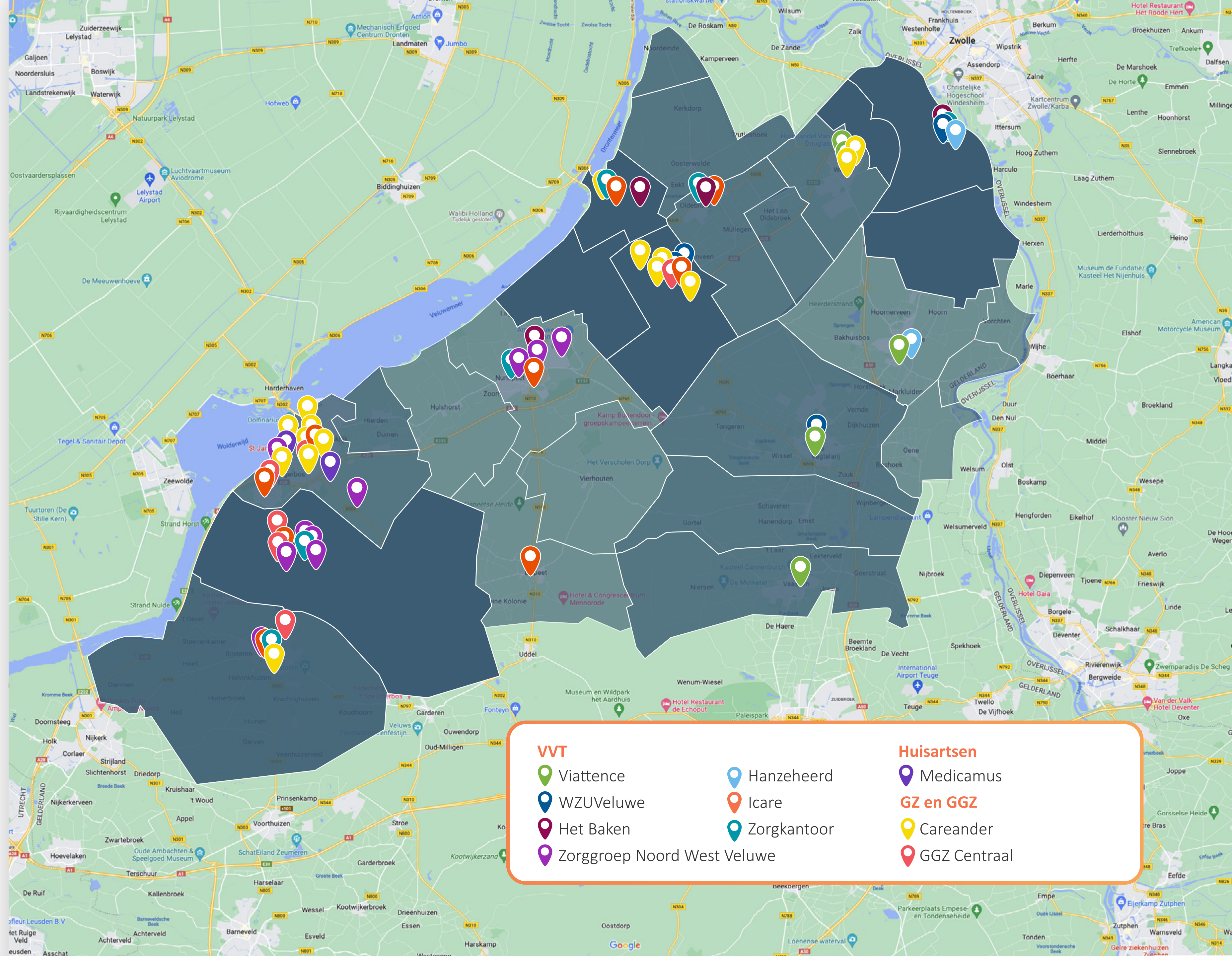
Persoonlijke gesprekken op straat met ouderen van 60 jaar en ouder die nog zelfstandig thuis wonen

1.1 De regio Noord-Veluwe

Tien zorgorganisaties op de Noord-Veluwe hebben deze regiovisie ontwikkeld.

De regio Noord-Veluwe bestaat uit negen gemeenten namelijk: Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Hattem, Heerde en Epe.

- 1
- 2
- 3

Bronnen:

figuur 1.

1.2 De ouderen op de Noord-Veluwe

Waar denkt u aan als u aan ouder worden denkt? Bereidt u zich voor op het ouder worden? Als u hulp of ondersteuning nodig heeft, weet u dan waar u terecht kunt?

Deze vragen stelden we aan de ouderen op straat, in het winkelcentrum of bij hen thuis. In dit hoofdstuk delen we met je hoe ouderen van 60 jaar en ouder, die nu nog zelfstandig thuis wonen, aankijken tegen het ouder worden op de Noord-Veluwe.

Meer lichamelijke beperkingen, maar ook geluk hebben

Volgens ouderen komt het ouder worden samen met het krijgen van steeds meer lichamelijke beperkingen. Tegelijkertijd is ouder mogen worden 'geluk hebben' en geeft het tijd en vrijheid.

Tevreden over de woonplaats

Ouderen spreken positief over hun omgeving. De aanwezige (zorg)voorzieningen in de buurt, het (kerkelijke) gemeenschapsgevoel en de onderlinge zorg voor elkaar maakt dat zij met plezier in hun woonplaats wonen.

Ondersteund door zorgzame (kerkelijke) omgeving

In regio Noord-Veluwe is de bereidheid om voor elkaar te zorgen groot en is de kerk een belangrijke drager voor de sociale structuur. Wie hulp of zorg nodig heeft kan terugvallen op zijn of haar sociaal netwerk, kerkelijke gemeenschappen of zorginstanties.

Zorgeloos over de toekomst

Een derde van de ouderen zegt zich niet voor te bereiden op het ouder worden. Zij maken zich niet druk over de toekomst of geven aan er pas aan te denken op het moment dat het nodig is. Wie zich wel voorbereidt doet dat met name door aanpassingen in het huis, te veranderen van woonvorm en/of door te bewegen.

Ouderenzorginstellingen gezien als een fijne plek

Ouderen hebben over het algemeen een positief beeld van ouderen­zorginstellingen. Het geeft volgens hen goede zorg en gezelligheid.

Moeite met digitale wereld, maar technologie kan helpen in zelfstandigheid

Ouderen geven aan onkunde en onzekerheid te ervaren betreft de digitale wereld. Tegelijkertijd zien ze technologie als iets positiefs, omdat het ingezet kan worden om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

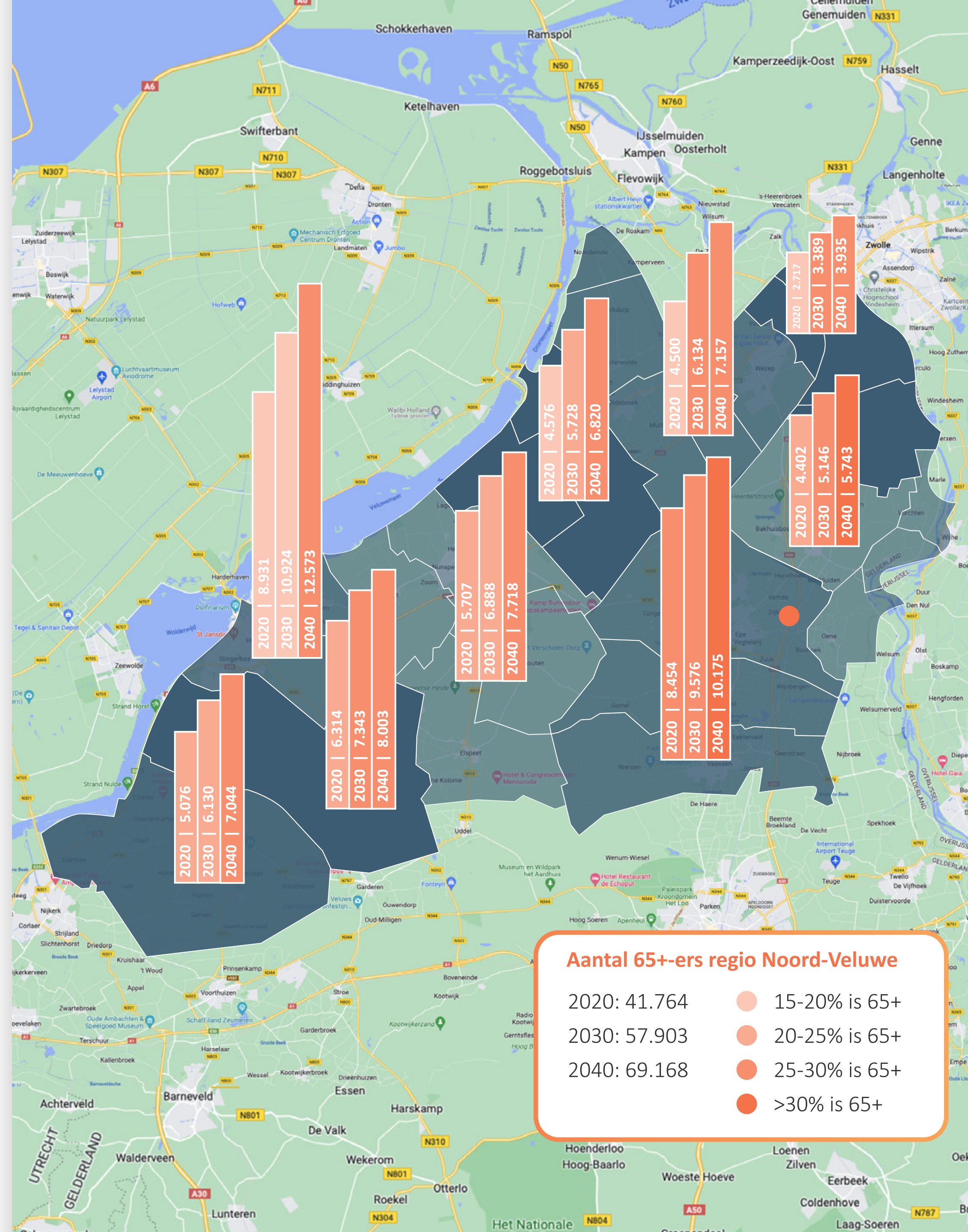
1.3 Belangrijkste ontwikkelingen in onze regio

Wij zien zeven ontwikkelingen in regio Noord-Veluwe waarop we willen inspelen.

Het gaat om de ontwikkelingen:

1. Een ouderen-samenleving
2. Een groeiend arbeidsmarkttekort
3. Preventie en vitaliteit
4. Een sociale samenleving
5. Een slimme samenleving
6. Een divers zorglandschap
7. Verplaatsing van zorg

Bronnen:

figuur 2.

1. Een ouderen-samenleving

De Noord-Veluwe kent een groeiend aantal ouderen (65+-ers). Dit aantal groeit de komende 20 jaar van 42.000 naar 69.000 in 2040 (38%). We zien in de regio dus veel meer vitale én minder vitale ouderen met een zorgvraag en/of met dementie. We zien ook een nieuwe generatie ouderen met andere behoeften, ze zijn vaak welvarender en nemen actief de regie over het ouder worden.

Wist je dat...

- waar nu zo'n 20% van de bevolking 65 jaar of ouder is, dat in 2040 gegroeid is naar zo'n 25-30%? In Heerde en Epe is dat in 2040 zelfs meer dan 30% (zie figuur 2).
- het aantal mensen met dementie op de Noord-Veluwe stijgt met 87% van 3.850 in 2020 naar 7.200 in 2040?
- het aantal cliënten (ZZP4 t/m 10) in de regio stijgt met 80% van 4.709 in 2020 naar 8.007 in 2040?

2. Groeiend arbeidsmarkttekort

Op de Noord-Veluwe kennen we een groeiend arbeidsmarkttekort bij behandelaren, huisartsen, verpleegkundigen en verzorgenden. Ook zien we een hoog verzuim en een afname van het aantal potentiële mantelzorgers.

Er zijn dus meer mensen met een zorgvraag en minder mensen die deze zorg kunnen bieden. De diverse zorgorganisaties (werkgevers) zien concurreren om personeel niet als oplossing, wel zien zij kansen om samen personeel op te leiden, een aantrekkelijk ontwikkelperspectief te bieden en hen te behouden in de regio.

Wist je dat...

- we nu een tekort hebben van 300 medewerkers (2021), dat groeit naar 700 medewerkers in 2031 (zie figuur 3)?
- de Noord-Veluwe kent een verzuim van 7,5% t.o.v. 4,7% gemiddeld in Nederland?
- het aantal ZP-ers in de zorg tussen 2007 en 2020 is verdubbeld?
- het aantal potentiële mantelzorgers op de Noord Veluwe afneemt van 4 à 5 per 75+-er in 2018 naar 3 à 4 per 75+-er in 2040?

3. Preventie en vitaliteit

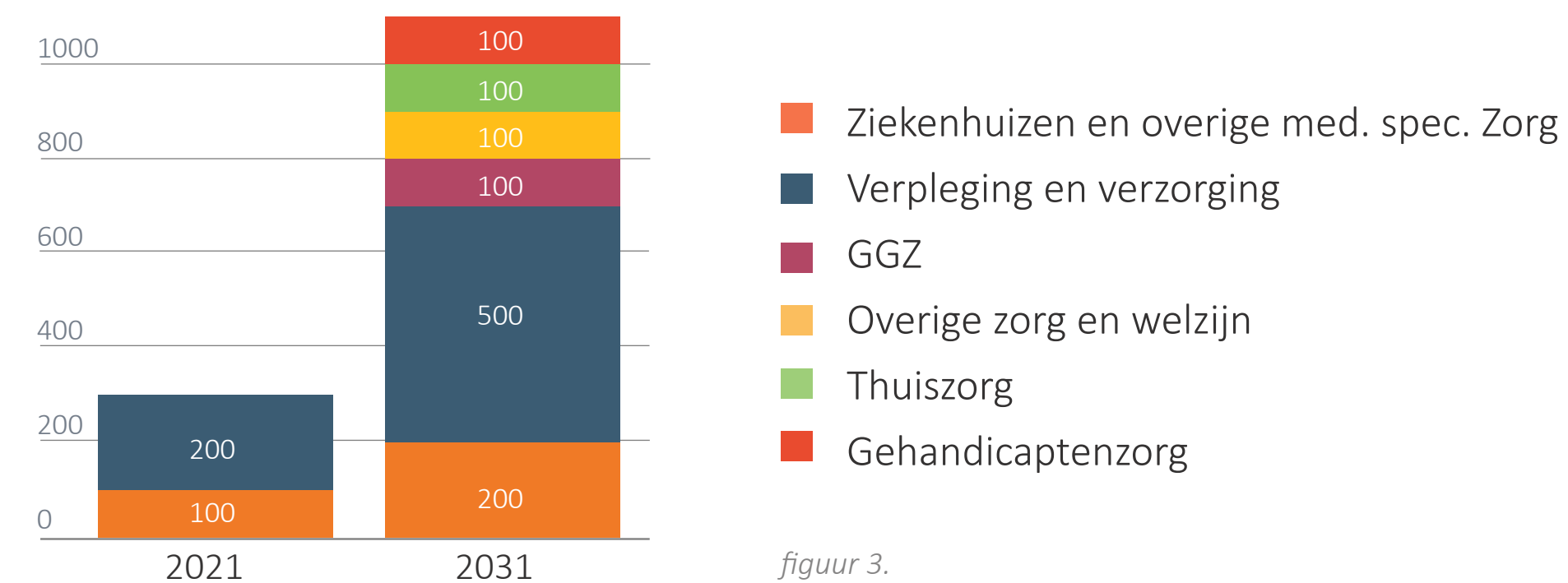
In een samenleving waar we meer ouderen zien en de zorg schaarser wordt, is het voorkomen van zorg belangrijker dan ooit. We zien dat onderwerpen als 'gezond leven' en 'mentaal gezond blijven' steeds meer leven bij ouderen.

Zorgorganisaties stimuleren steeds meer een gezonde levensstijl en het verhogen van welzijn om de zorgvraag en daarmee kosten van de zorg te laten dalen.

Groeiend arbeidsmarkttekort Veluwe-Zwolle

Tekorten in branches zorg en welzijn smal groeit tussen 2021 en 2031

figuur 3.

Wist je dat...

- steeds meer (zorg)organisaties werken vanuit de visie van 'positieve gezondheid' (Machteld Huber)? Deze visie richt zich op de mogelijkheden en kwaliteit van leven van de mens en minder op zijn/haar beperkingen of het bestrijden van ziekten.
- we zien dat ongeveer 2 op de 3 ouderen zich actief voorbereid op het ouder worden door meer te bewegen, aanpassingen aan het huis te doen of te verhuizen naar een geschikte woning?
- ongeveer 1 op de 3 ouderen zich niet bewust voorbereid op het ouder worden?

4. Sociale samenleving

De gemeenschap op de Noord-Veluwe kijkt om naar elkaar. Naast familie, buren, kennissen en het rijke verenigingsleven neemt ook de kerk een belangrijke plaats in als sociale steunstructuur voor samenredzaamheid. De zorgorganisaties zien ook dat 'kwetsbaren' die thuis blijven wonen (mensen met een zorgvraag, mensen met een handicap of mensen met een psychische aandoening) merken dat zij terug kunnen vallen op hun omgeving.

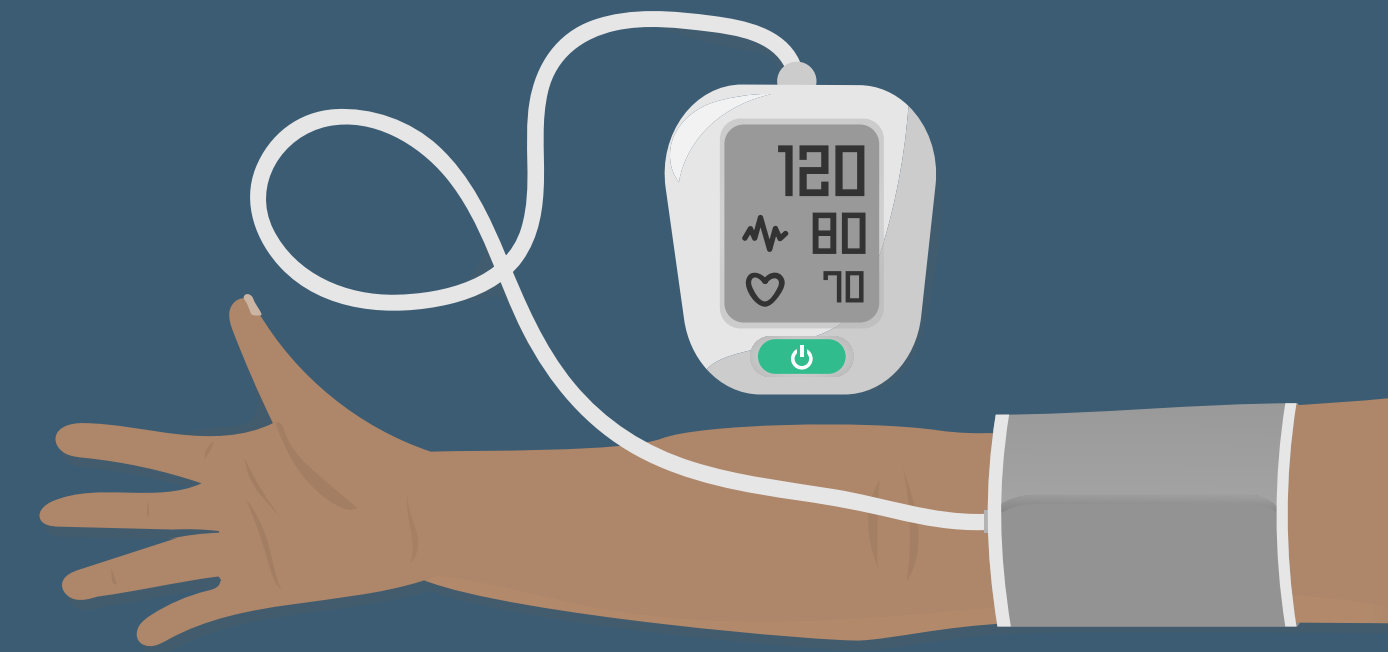

Wist je dat...

- 50-57% van de volwassenen vrijwilligerswerk doet op de Noord-Veluwe t.o.v. 42% in Nederland? Enkel in Harderwijk ligt dit veel lager dan Nederland (34% t.o.v. 42% in Nederland).
- 47% van de volwassenen in regio Noord-Veluwe minimaal 1x per maand een religieuze dienst bijwoont?
- we op de Noord-Veluwe vaak zien dat ouders bij hun kinderen op het erf wonen?
- ondanks bovenstaande cijfers gemiddeld 49% van volwassenen op de Noord-Veluwe zich wel eenzaam voelt?

5. Slimme samenleving

De mogelijkheden van technologie groeien elke dag. Slimme zorgtechnologie maakt het leven makkelijker. Het ondersteunt ouderen om langer zelfstandigheid te behouden. Bijvoorbeeld door te ondersteunen bij de dagstructuur, contact te onderhouden met naasten of door digitaal contact te hebben met zorgprofessionals (zorg op afstand). Ook helpt zorgtechnologie zorgprofessionals helpen bij het ontlasten en verlichten van het werk.

Wist je dat...

- er wel 13 soorten arbeidsbesparende zorgtechnologieën zijn? Bijvoorbeeld: een medicijndispenser, beeldzorg en technologie die leefstijl of chronische ziekte kan monitoren.
- zo'n 33% van de cliënten aangeeft gebruik te willen maken van zorgtechnologie? De rest moet hier nog wel even aan wennen.
- zo'n 59-75% van de zorgprofessionals aangeeft gebruik te willen maken van zorgtechnologie?

6. Divers zorglandschap

Ouderen weten niet altijd goed waar zij terecht kunnen als zij een hulpvraag hebben. Op de Noord-Veluwe zien we een divers landschap van zorg en hulpaanbieders op het gebied van welzijn, ondersteuning, wijkverpleging, (kleinschalig) wonen, ouderenzorg en ziekenhuiszorg. Organisaties zien het als een uitdaging om cliënten toe te leiden naar de juiste aanbieder en de doorstroom van cliënten goed te organiseren.

Organisaties vinden elkaar op de Noord-Veluwe in verschillende netwerken en werken steeds vaker samen aan projecten.

Veluws Ouderen Servicepunt

We werken al samen...

- **GezondVeluwe, samen beter:** een netwerkorganisatie die aan slimme oplossingen voor de schaarste in de branche werkt.
- **TZA:** Coöperatieve Vereniging Technologie & Zorg Academie: de opleiding die professionals begeleidt bij bewustwording, acceptatie en adoptie van zorgtechnologie in de praktijk.
- **VOS (Veluws Ouderen Servicepunt):** hét centrale contactpunt waar alle ouderen die vragen hebben rondom zorg en welzijn terecht kunnen.

1.3.7 Verplaatsing van zorg

Ouderen willen (en moeten) zo lang mogelijk thuis wonen. Zorg en ondersteuning wordt daarom steeds ingezet om ouderen met een hulp of zorgvraag (bijv. dementie) zo lang mogelijk thuis te ondersteunen.

De Noord-Veluwe is een groot en landelijk gebied. Zorgprofessionals moeten daardoor soms lange afstanden afleggen. Zorgorganisaties willen zich nog meer focussen op de vraag: **‘wat is de juiste zorg op de juiste plaats en door welke professional wordt deze geleverd?’**

Wist je dat...

- er dus veel **vaker (medische) zorg thuis** gegeven wordt? Dat noemen we ‘ambulante zorg’.
- **ouderen met dementie in de toekomst veel vaker thuis blijven wonen**, waardoor ze beter kunnen blijven meedoen in de maatschappij?
- **mensen en ouderen met psychische problemen in de toekomst veel vaker thuis blijven wonen**, waardoor ze beter kunnen blijven meedoen in de maatschappij?
- er in de toekomst veel vaker **verpleeghuiszorg thuis** wordt geleverd? Dat noemen we nu VPT (Volledig Pakket Thuis).

1

2

3

2. Regiovisie: een samenredzame gemeenschap.

De visie is tot stand gekomen door visiesessies met de ouders van de toekomst, burger- en wijkinitiatieven, zorgprofessionals en managers/bestuurders van de zorgorganisaties.

2.1 Onze visie: een samenredzame gemeenschap

We geloven in een samenredzame gemeenschap waar we omkijken naar elkaar.

Zorgen voor elkaar zit in de genen van onze regio, waar de (geloofs)gemeenschap een belangrijk onderdeel van is.

1. Uitgaan van gemeenschapskracht

Het aantal ouderen met en zonder hulpvragen groeit. Niet iedereen kan hulp en zorg voor zichzelf organiseren.

Wij geloven in gemeenschapskracht: we moeten het met elkaar redden. De gemeenschap is de basis, hulp en zorg zijn ondersteunend.

2. Innovatie begint in de gemeenschap

Waar ondersteuning en zorg schaarser wordt ontstaat ook vernieuwing:

- **Vernieuwing vanuit organisaties:** het aanbod voldoet niet meer aan de vraag en behoefte van morgen
- **Vernieuwing vanuit de gemeenschap:** we zien een grote groei aan burger- en wijkinitiatieven vanuit de kracht van de (geloofs)gemeenschap

Antwoorden op de uitdagingen van de toekomst ontstaan waar de gemeenschap en professionals elkaar vinden.

3. Nieuwe mentaliteit: vertrouwd met ouder worden

In de toekomst zijn we vertrouwd met:

- **Met oud én zelfstandig zijn** ook bij ziekte
- **Met oud én in de regie zijn** ook als we kwetsbaar zijn
- **Met oud én betekenisvol zijn** in de gemeenschap
- **Met oud zijn én risico nemen** leefkwaliteit boven veiligheid

We bereiden ons voor op het ouder worden:

- **We gaan levensloopbestendig wonen**
- **We bouwen ons sociale netwerk al vroeg op**
- **We leven gezonder**

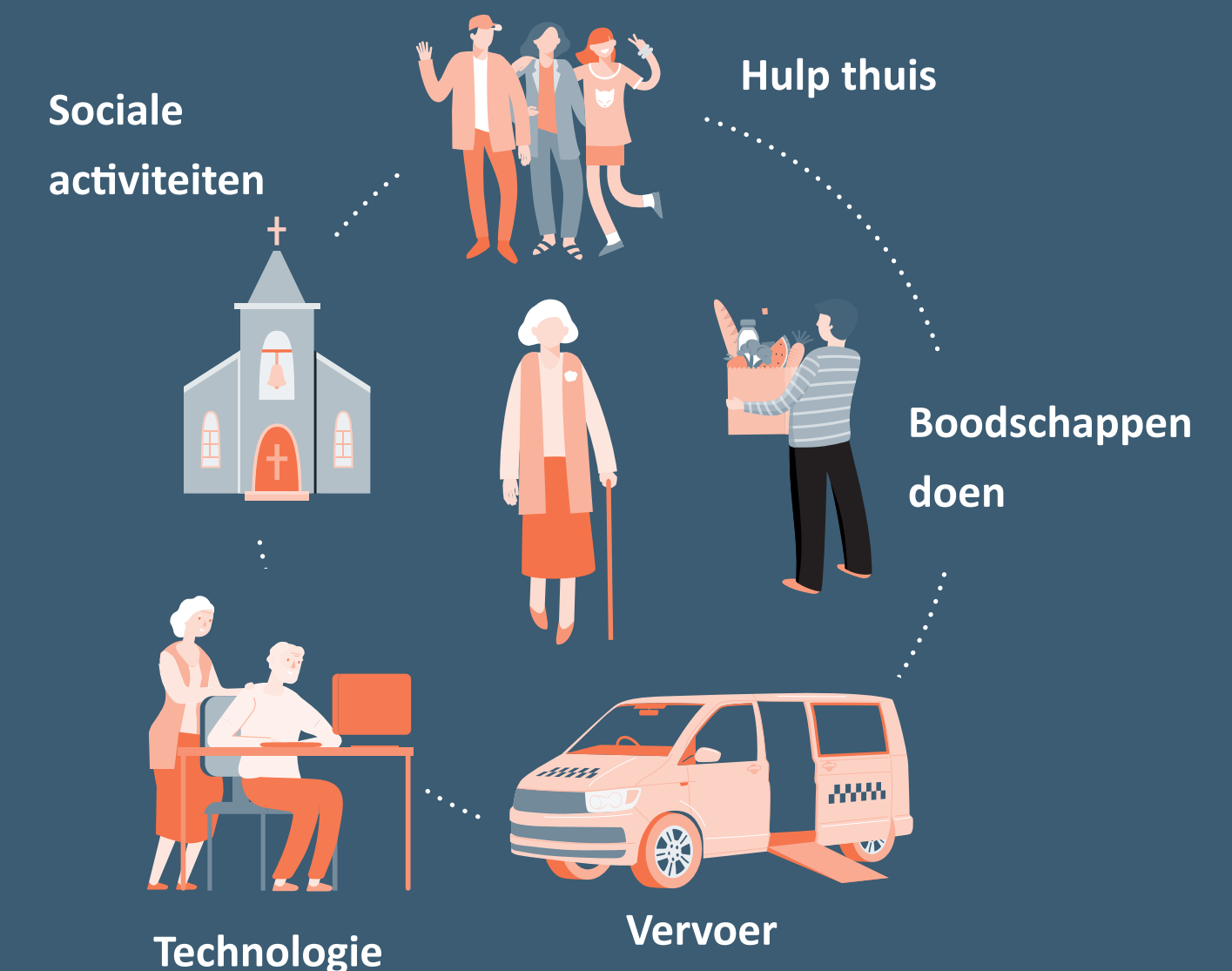
We maken al vroeg onderdeel uit van **samenredzame- en inclusieve** buurtgemeenschappen waar we van betekenis zijn voor elkaar en op elkaar terug kunnen vallen.

4. Buurtgemeenschap: hoe kunt u van betekenis zijn?

Wanneer we afhankelijk worden is zorg slechts één van de vele antwoorden.

In buurtgemeenschappen sluiten we netwerken op elkaar aan om oplossingen goed te organiseren bijvoorbeeld: levensloopbestendig wonen, vervoer, sociale activiteiten, hulp thuis en technologie.

2.2 Onze missie: vitaal en zelfstandig ouder worden

Onze missie is om alle ouderen op de Noord-Veluwe te ondersteunen zo lang mogelijk vitaal en zelfstandig ouder te worden in een samenredzame gemeenschap.

Dit betekent het toegankelijk houden van ondersteuning en zorg voor mensen, maar vooral kijken hoe we de gemeenschap kunnen versterken:

- door vitaal te blijven en voor zichzelf te zorgen
- door voor elkaar te zorgen
- door goede zorg, waar dat nodig is

1. Ouderen en hun netwerk zijn leidend

Wij denken vanuit de mogelijkheden van ouderen als onderdeel van hun netwerk en gemeenschap. We ondersteunen hen in hun wens om zolang mogelijk vitaal en zelfstandig te zijn in de dorpen en steden waar zij zo graag wonen. We ondersteunen hen om betekenisvol te zijn.

We omarmen daarom de visies:

- **'Positieve gezondheid'**: uitgaan van de mogelijkheden van de mens en zijn (sociale) omgeving en wat voor hem/haar belangrijk is
- **'Passende zorg'**: autonomie versterken door te alleen ondersteunen waar dat nodig is, in overleg met de cliënten, naasten en de zorgprofessional
- **'Reablement'**: samen werken aan het herstel van zelfstandigheid na het verliezen hiervan
- **'Positieve benadering dementie'**: het verbeteren van de leefwereld van de persoon met dementie en zijn of haar omgeving

2. Een samenredzame gemeenschap

De Noord-Veluwe is niet zomaar een regio. Wij geloven dat dit de regio is waar de bereidheid om van betekenis te zijn voor elkaar groot is.

We zien het elke dag bij ouderen, naasten, vrijwilligers, professionals en in de (geloofs) gemeenschap.

We spelen daarom een actieve rol in het ondersteunen van- en aansluiten bij samenredzame gemeenschappen.

- Waar ouderen zich onderdeel voelen van de gemeenschap
- Waar ouderen, naasten, vrijwilligers en professionals 'het met elkaar redden' en de nodige ondersteuning en zorg kunnen organiseren

3. Professionele kracht

De bevoegde professionals van onze organisaties zijn het belangrijkste fundament om te ontwikkelen naar de toekomst. Het aantrekken en behouden van professionals in de branche is topprioriteit. We willen dit ondersteunen vanuit regionaal werkgeverschap.

Daarnaast zien we een brede verantwoordelijkheid in het opleiden en voorlichten van professionals, vrijwilligers, ouderen en hun naasten.

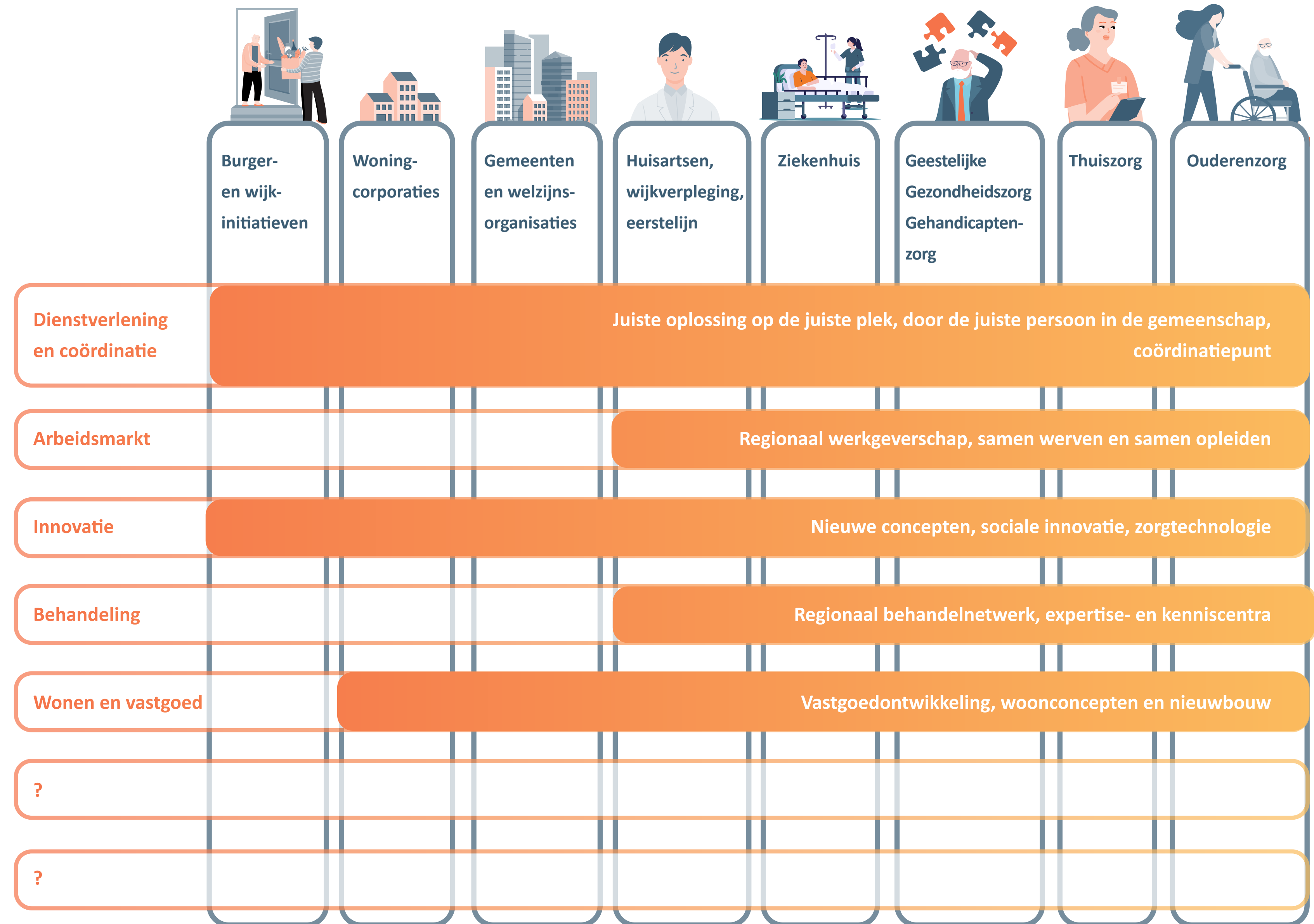

4. Samenwerken in de matrix-regio

Onze regio is rijk aan ouderen, jongeren, vrijwilligers, professionals en organisaties met ideeën, expertise en talenten. Om dit potentieel te ontsluiten willen we 'ontschotten' en samenwerking tussen informele en formele zorg realiseren.

Daarom willen wij de eerste 'matrix-regio' zijn van Nederland. In de matrix-regio brengen we verbinding brengen tussen organisaties en burgerinitiatieven om:

- dienstverlening te organiseren ondersteunend aan de cliënt
- expertise te bundelen en te ontwikkelen
- kennis te delen en te ontwikkelen
- regionaal capaciteit in te zetten
- innovatie en implementatie te versnellen
- niet onbelangrijk: het netwerk en werkplezier van professionals te vergroten

1

2

3

2.3 Onze visie op samenwerking: vertrouwen in elkaar

Wij zijn tien organisaties die zich samen inzetten voor de ouderen op de Noord-Veluwe.

Er samenwerking nodig tussen alle organisaties in onze regio én de lokale gemeenschap. Op dit terrein is vernieuwing nodig. Daarom handelen we vanuit vertrouwen in elkaar.

We starten de maatschappelijke dialoog met organisaties, burgerinitiatieven en inwoners. We zoeken naar oplossingen die goed zijn voor deze regio.

Als partners streven wij naar:

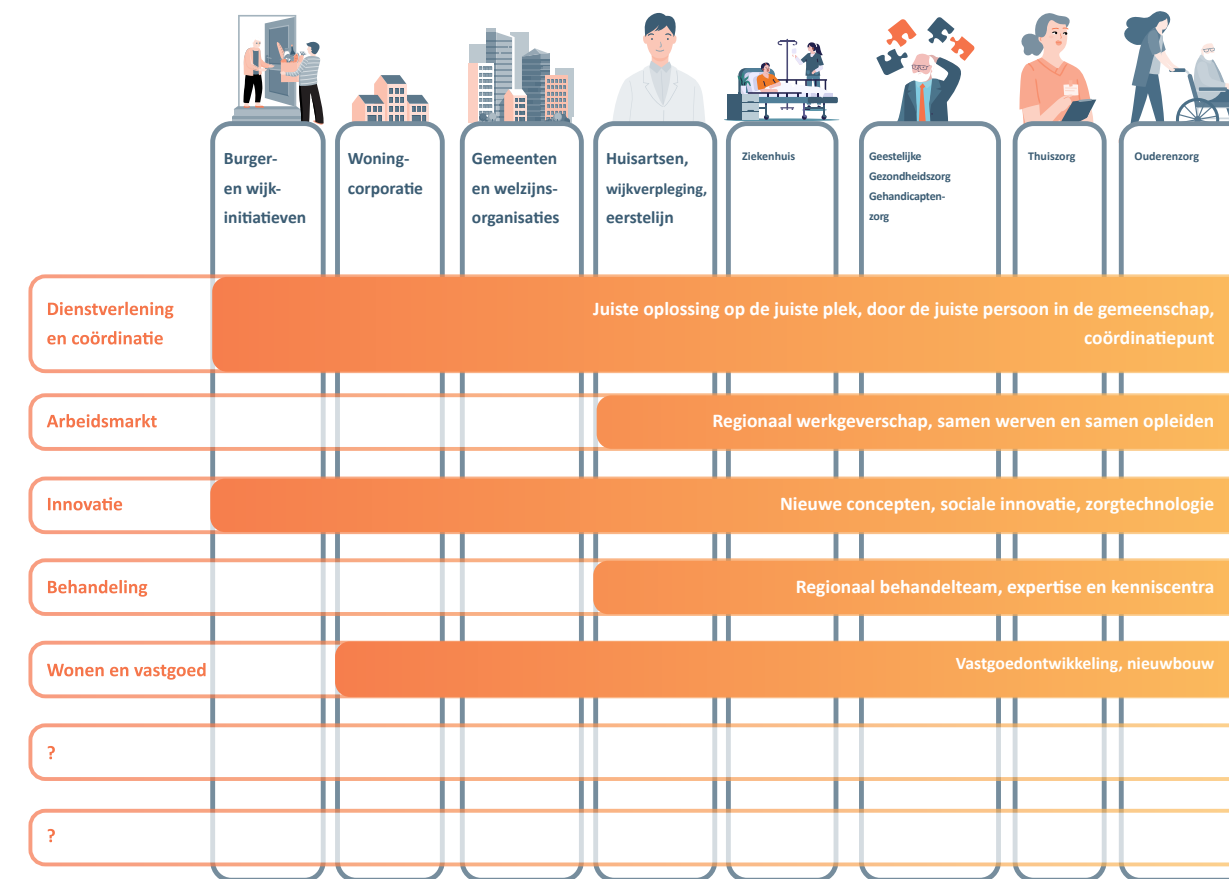
- één stem en een eenduidige boodschap
- goede samenwerking om nieuwe initiatieven en oplossingen te faciliteren
- ouderen, naasten, vrijwilligers en professionals vrijheid bieden en faciliteren om samen stappen te zetten

2.4 Hoe we samenwerken

We werken aan 5 thema's die we jaarlijks vertalen naar een werkagenda:

2. De matrix-regio:
optimaal delen en ontwikkelen van expertise, kennis en middelen ten behoeve van de regio

4. Levensloopbestendig wonen in de gemeenschap:

zo lang mogelijk thuis, levensloopbestendige woningen, verbinding met de wijk

1. Samenredzame gemeenschap:

omzien naar elkaar, de juiste oplossing op de juiste plek door de juiste persoon in de gemeenschap

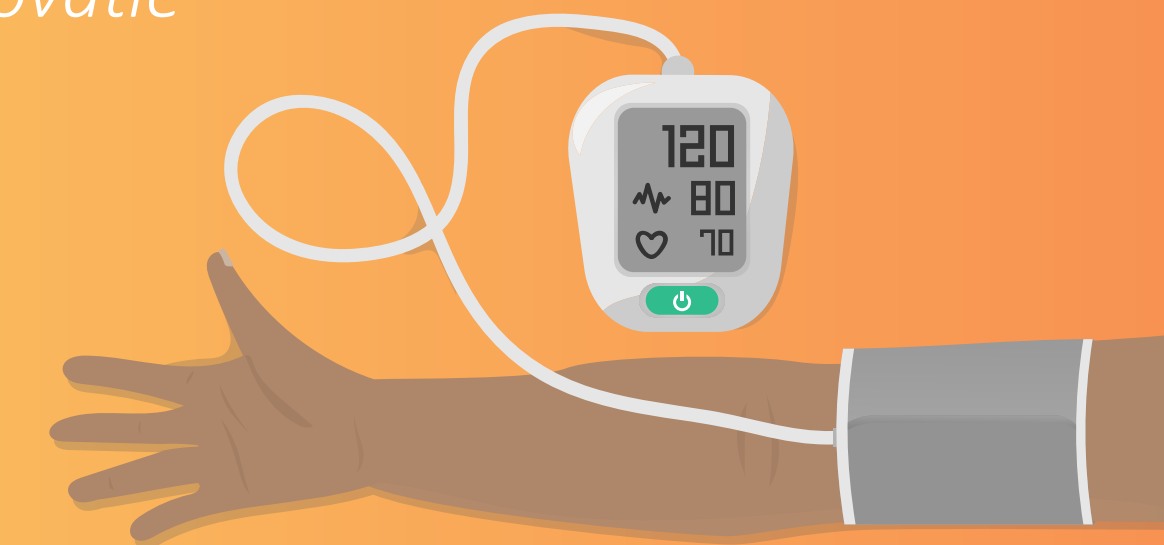
3. Regionale menskracht:

regionaal werkgeverschap, het aantrekken en behouden van professionals en het opleiden van professionals, vrijwilligers, ouderen en hun naasten

5. Vernieuwing en innovatie:

samen leren en ontwikkelen, technologische- en sociale innovatie

3. Contact, deelnemende organisaties en bronnen

Contact

Deze visie is ontwikkeld door 9 organisaties in samenwerking met Zorgkantoor Zilveren Kruis. Heeft u vragen of wilt u samenwerken? Neem dan contact op met één van de kernpartners:

- Careander
- GGZ Centraal
- Hanzeheerd
- Het Bakken
- Icare
- Medicamus
- Viattence
- WZU Veluwe
- Zorggroep Noord West
- Zorgkantoor Zilveren Kruis

Betrokken wijk- en burgerinitiatieven

- Ger. Gem Nunspeet
- ZorgSamen
- WMO raad Oldebroek
- Ger. Kerk Putten
- VAC Putten, adviescommissie wonen
- Diaconaal Platform Ermelo

Deskresearch

- Leeftijdsopbouw 65-plussers per gemeente (VZinfo), 2020
- Databank prognosemodel Zorg en Welzijn arbeidsmarkt, 2021-2031
- Mensen met dementie per gemeente (Alzheimer Nederland), 2020
- Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg fase II (TNO-rapport), 2020
- Dialoognota Ouder worden (ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport), 2020-2040
- Factsheet Arbeidsmarkt WGV Zorg en Welzijn Stedendriehoek en Noord-Veluwe, 2021
- Vernet verdieping: verzuim in 2021
- Ziekteverzuim vierde kwartaal 2021 (CBS), 2021
- Zelfstandigen; inkomen, vermogen, bedrijfstak (CBS StatLine), 2007-2020
- 'Meer zelfstandigen in zakelijke dienstverlening en zorg' (CBS), 2020
- Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen 2040 (SCP), 2019
- 'In 2040 meer mantelzorg van ouderen voor andere ouderen' (SCP), 2019
- De religieuze kaart van Nederland (CBS), 2010-2015
- Vrijwilligerswerk waarstaatjegemeente.nl, 2021
- Kompas Volksgezondheid Noord- en Oost-Gelderland
- Eenzaamheid VZinfo / Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen GGD, CBS en RIVM, 2020

Diepte-interviews en visiesessies

Met zorgprofessionals, managers en bestuurders van de kernpartners.

Weyond begeleidt uw organisatie of samenwerkend netwerk bij het ontwikkelen van een toekomstbestendige én gedragen strategie, middels een verfrissend proces met overzichtelijke stappen. Met alignmentprogramma's brengen we de strategie tot leven binnen én buiten uw organisatie.

Weyond > Molenstraat 1c > 3441 BA Woerden
0348-702130 > info@weyond.nl > www.weyond.nl

